

תשיבות הרמב"ם

יוצאות לאור בפעם הראשונה במקורו הערבי
מכונסות מותוֹךְ קטעי גניזה, כתבי יד וספרי דפוס,
מוגהחות ומתרגםות בתוספת הערות

מאת ירושע בלאור

שהסתיע בעיובון ב"א הלפר ויינ שמחוני
ובהוצאת א"ח פרימן

כרך ב'

מהדורה שנייה מותקנת

הוֹצָאת "מִקִּיצִי נְרָדְמִים"

הוֹצָאת רַאוּבֵן מַס בָּעֵמֶת, יְרוּשָׁלָם

זאת ההלכה אצלנו כך הוא אל' רב הсадא ליב יוסף מי שמייע לך מיניה דבר יהודת ארוסה יש לה מזונות ואל' משמע לא שמייע לי מסכרא לית לה⁹ כיון שלא קיט ליה בגווה לא שדי זווי בכדי אל' אי שמייע לך מסכרא איתת לה¹⁰ כיון דאיתרשה לא ניחא ליה דתתנוול דזהא לית לה מזוני מאחין, וכא פסקי רבן כהאי לישנא בחרא, בעו מיניה מרוב ששת וכור' וואת היא הנוטחא האמתית ומסכמת למה שאמר בחבורו וקצת נוטחות כתוב בהן וכא פסקי רבווארתא כי האי לישנא בתمرا והם לאחר ייב חדש ואין כחוב בהן זהה לית ליה מזוני מאחין וכל זה טעות הוא. והקרוב אצל' שבזה המקומן לא טעה דבי יצחק בשום פנים אמונן זאת הטעה וזהם לאחר. ייב חדש היא הגנתה מי שאינו מכין נכננה בנותה ההלכות. וככתב משה.

רבנן

שאלת

יבאר לנו כבודך מה שזכרתו ההלכות חמץ ומצה בפ"א בהלכה ה'¹¹ שלא הבנוו אותה ואנחנו מספקין בה שמא טעות סופר חמץ שנתרבע בדבר אחר בפסח בין בינו לבין שלא בינו הרי זה אסור² בכלל שהוא חמץ של ישראל שעבר עליו *(הפסח)*¹² ע"פ שהוא אסור בהנאה אם נתערב בין בינו לבין הרי זה מותר לאכלו אחר הפסח שלא קנסו ואסרו אלא חמץ עצמו³ אבל החערות מותר באכילה לאחר הפסח. ואט הנוטחא אמרתית⁴ תבאר לנו. וג"כ ההלכה hei ממנה שמא יטעה בין ה' לר' והנוטח בהלכות רב אל פס⁵ שמא יטעה בין ה' לוי תבאר לנו הנוטח האמתי. וגם כן בפ"ד מהם בהלכה hei ישראל שהרהיין את חמוץ אצל הגוי אם אמר לו אם לא הבאתי לך מעתה מכאן וער יומ פלוני קנה חמץ זה מעכשו הרי זה ברשות הגוי ואוחזו חמץ מותר לאחר הפסח והוא שייהי זמן שקבע לו קורט הפסח. ואם לא אמר לו קנה מעכשו נמצאו אותו חמץ כאילו הוא פקדון אצל הגוי ואסור בהנאה לאחר הפסח זה הזמן אשר קבוע לו קורט הפסח הוא אם לא הבאתי לך המעות או זולתו ומה ישאר שהרהיינו אלא מכירה גמורה. וגם מה שבא⁶ בחולין⁷ במאכילות

9. מסכרא לית לה וכור' מסכרא איתת לה: לפניו נהי להפר. וכגבי דבינו גריש גם הראב"ר בהשגת הרוי"ך הנדרסת בתמת ישרדים דף נ"ב ב עי"ש. פ"ז.

רבנן. כי"א דף א' 5: כל השאלה והמתלה התשובה חסידות הוובאו כאן לפני פס' עז [כ"י סי' קצ"ט. התש' ע"ד שמא יטעה בין ה' לוי וובאה במ' דף ב ע"ב = ק' סי' רמ"ט ובכ"מ ה' חמץ ומזה פ"א ה"ט וובשווות הר' לוי ו' חביב סי' קל"א (ח"ב דף מ' ב'). מקצת השאלה על הפתילות של אלב בכי"ב סי' ל. פ"ז].

1. [בhalacha ה': כי' בהלכה ח'].
2. הרי זה אסור: לפניו אסורת זיל במה שכחוב בפס' מה' מאכילות אסורות זיל.
3. אלא חמץ עצמו: לפניו חמץ עצמו יש ב' פתילות... שהבשר חומר אותו (ע"כ שט).
4. ואט הנוטחא אמרתית וכור': חסירה התשובה לשאלת זו.
5. בhalachot רב אלפסי: ס"ק ודפסחים סי' תש"ג.
6. בחולין: דף צ"ג א'.

זאת ההלכה אצלנו כר הו א' איל' רב יוסוף לרב יוסוף מי שמייעץ לך מינית דרב יהודה ארוסה יש לה מוננות ואיל' משמע לא שמייעץ לי מסברא לית לה⁹ כיון שלא קיט ליה בגווה לא שי' זוי בכדי איל' אי שמייעץ לך מסברא אית לה¹⁰ וכיון דאיתו לא ניחא ליה דתנתנוול דהא לית לה מונני מאחין, וכא פסקי רבנן כתאי לישנא בתרא, בעו מינית מרוב שתת וכרי ואות היא הנוטחה האמתית ומסכמת למה שאמר בחבור וקצת נוטחות כתוב בהן וכא פסקי רבוואתא כי האי לישנא בתרא וה'ם לאחר ריב חדש ואין כתוב בהן דהא לית לה מונני מאחין וכל זה טעות הוא. והקרוב אצללי שבזה המקומן לא טעה רב' יצחק בשוט פניט אמן זאת הטעות וה'ם לאחר ריב חדש היא הגדת מי שאינו מבין לנכנתה בנוטח ההלכות. וכותב משת.

רנבר

ש אל ה

יבאר לנו כבודך מה שזכרתו בהלכות חמץ ומזכה בפ"א בהלכה ה'¹¹ שלא הבנוו אותה ואנחנו מספקין בה שמא טעות סופר חמץ שנחערב בדבר אחר בפסח בין במינו בין שלא במינו הרי זה אסור² בכל שהוא וחמצן של ישראל שעבר עליו *(הפסח)* ע"פ שהוא אסור בהנאה אם נתערב בין במינו בין שלא במינו הרי זה מותר לאכלו אחר הפסח שלא קנסו ואסרו אלא חמץ עצמו³ אבל התערוכות מותר באכילה לאחר הפסח. ואט הנוטחה אמתית⁴ תבאר לנו. וג"כ ההלכה הי' ממנה שמא יטעה בין ה' לר' והנוטח בה הלכות ר' ב' אל פס⁵ שמא יטעה בין ה' לר' תבאר לנו הנוטח האמתי. וגם כן בפ"ד מהם בהלכה וה' ישראל שהריהן את חמוץ אצל הגוי אם אמר לו אם לא הבאתך לך מועות מכאן ועד יום פלוני קנה חמץ וזה מעכשו הרוי זה ברשות הגוי והואו חמץ מותר לאחר הפסח והוא שיהי' ומזה שקבע לו קודם הפסח. ואט לא אמר לו קנה מעכשו נמצא אותו חמץ כאיל' והוא פקוזן אצל הגוי ואסרו בהנאה לאחר הפסח זה הזמן אשר קבוע לו קודם הפסח הוא אם לא הבאתך לך המועות או וולתו ומה ישאר שהריהנו אלא מכירה גמורה. וגם מה שבאי בחולין⁶ במאכלות

9. [מסברא לית לה וכרי מסברא אית לה: לפניו הגוי להפק. וכני' דבינו גרש גם הראב' ר' בשגנת הר' ר' הנדרסת בתמ"ת ישרים דף נ"ב ב' עי"ש. פ"ג].

רנבר. כי"א דף א' 5, כל השאלה והוחלת התשובה חסרות והובאו כאן לפי פ"ז ע"ז [כ"י ט' קצ"ט. התש' ע"ד שמא יטעה בין ה' לר' הובאה בם דף ב' ע"ב = ק' ט' רמ"ט ובכ"מ ה' חמץ ומזה פ"א ה'ט ובסוחת הר' לר' ר' חביב סי' קל"א (ח"ב דף מ' ב'). מקצת השאלה על הפתילות של חלב בכ"ב סי' ל', פ"ז].

1. [הלהקה ה': כי' בהלכה ח'].
2. הרי זה אסור: לפניו אוטר בכל שהוא.
3. אלא חמץ עצמו: לפני בחמצן עצמו.
4. ואט הנוטחה אמתית וכו': חסרה התשובה לשאלת זו.

6. בחולין: דף צ"ג א'.

1. (וגם מה שבאי: בכ"ב איתא: ימלדוו רבינו במה שכותב בפ"ח מה' מאכלות אסורות זו'יל יש ב' פתילות... שותבר חומרו אותו (ע"ב שם)).

5. בהלכות רב אלפסי: פ"ק דפסחים סי' תש"ג.

אסורות מספר קדושה⁷ בפי ההלכה מה החבור של הדrhoו יש כמו שתפקידו של הלב בעקי המתנים סמוך לראש הירך של בהמה כשהבהמה חיה הלב זה נראה במעים וכשותמו ידבק הבשר בבשר ויתכסה הלב זה ואין נראה עד שיתפרק הבשר מהבשר ואעפ"כ הרי זה אסור שאין זה הלב שהבשר חותם אותו וזה הלב הוא שאומרים עליו בחולין שהוא בתומי מתני שאמר שם אר' אבא אמר רב יהודה אמר שМОאל חיוואר דתווי מתני⁸ אסיר והקשה עליו שהוא הלב שהבשר חותם אותו ומותר ופירק אבוי בהמה בחיה אפרוקי מירקא ובזה המקום חלקו קצת ואמרו שהוא החלב אשר בסלט תחת הבשר אשר בו גידי הכסלים. ויש מי שאומרים שהוא מה שבראש הירכים וא"כ לאיזה עניין הורה האדון בפתילותות. וג"כ תרба דאקליבוסטה⁹ באיזה מקום הוא ועל איזה אבר הוא ייכר לנו האדון כל מה שייצטרך נקי' במאוחר הבהמה ע"ד האברים מחללה הכסלים עד סוף האליה באופן שלא ישאר לנו בזה שום ספק.

תשובה

מה שני' בהלכות שמא יטעה בין ה' ל' והוא האמת והוא אמר התלמוד¹⁰ כי מה שהקשה שם וכרתי אני² דבר הנופל לרוב והוא חלוף שעיה בשעה אחריה בהיות שכונתי בכל החבור³ זהה להקריב הדיניין אל השבל או אל דרך הרוב. והזמנן אשר קבוע לו קודם הפסח¹² הוא חור על מאמר הראשון אשר הוא אם לא הבאת. ואומרן שהיא מכירה כן הוא ולולו זה לא היה מותר לאחר הפסח אם נתנדב הגוי לישראל והניחו לישראל בתרות משכון עם היהת שאלו מיה רוצה היה לךו ותודיענו שהוא מותר והגוי היה מוכרו אחד הפסח³. והחולב אשר אמרתי אני הולב אבר הhalb אשר זכרתם במלחה אשר נאמר עליו בהמה בחיה אפרוקי מירקא. ואמנם הלב דאקליבוסטה נראת שהוא מה שעיל הכסלים והוא אשר ילקח מהירכים. וכל מה שיצא ממאוחר הבהמה הוא ה' חוטין¹³ וגיד הנשה הפנימי והחיצון.

7. מס' קדושה: ה' מאכלות אסורות ס"ז ח"ת.
8. מ"ואיר דתווי מתני: לפנוי גני האי תרבעה רתווי מתני.
9. תרבה דאקליבוסטה: חולין שם. ותני שלפנוי תרבה דקליבוסטה.
10. התלמוד: סחרים י"ב ב'.
11. שכונתי בכל החבור: עי הקדמה למשנה תורה ואגרות נק' ע' 30 במקtab ורכי לר' יוסף ר' יהודה (אגרות הרמב"ם והז' בגעט א' 50 ואילך. בלאו). עyi מש"כ בלי' במוסף סכורה פ"ז).
12. קדום הפסח: עי השגנת הראב"ד שם ז מג"ע המודיע על הרמב"ם ח"ב ע' 342 הע' 2.
13. ה' חוטין: ה' מאכלות אסורות ס"ז הי"א. (פ"ז) ומ"ט בישוב דברי רבי.

אסורות מספר קדושה¹, בפ"ה ההלכה הות' מ מה כורש של הדורתו יש כמו שתי פתילות של חלב בעקבי המתנים סמוך בראש הירך של בהמה כשהבהמה חיה חלב זה נראה במעים וכשתמות לדבק הבשר בבשר ויתכסה חלב זה ונראה נראת עד שיתפרק הבשר מהבשר ואעפ"כ הרוי וזה אסור שאין זה חלב שהבשר חופה אותו וזה החלב הוא שאומרים עליו בחולין שהוא בתוחי מתני שאמר שם א"ר אבא אמר ר' יהודה אמר' שמואל חיוארה דתומי מתני². אסור והקשה עליו שהוא חלב שהבשר חופה אותו ומותר ופרק אבוי בהמה בחיה אפרוקי מיטפרק ובונה המקום חלקו קצת ואמרו שהוא חלב אשר בסלילים תחת הבשר אשר בו גידיו הצללים. ויש מי שאומרים שהוא שבראש הירכים וא"כ לאיזה ענין הורה האדון בפתילות. וגיב' תרבעה דאקליבוסטה³. באיזה מקום הוא ועל אייה אבר הוא יבאר לנו הארון כל מה שיצטרך נקור במאחרי ההלכה ע"ר האברים מתחלה הצללים עד סוף האליה באופן שלא ישאר לנו בוה שום ספק.

תשובה

מה שנז' בהלכות שמא יטעה בין ה' ל' הוא האמת והוא אמר התלמוד⁴ כי מה שהקשה שם חכרתי אני⁵ דבר הנופל לרוב והוא חלוף שעה בשעה אחיה בהיות שכונתי בכל החבורי⁶ הזה להקריב הדיניין אל השכל או אל דרך הרוב. והזמן אשר קבוע לו קודם הפסח⁷ הוא חור על מאמר הראשון אשר הוא אם לא הבאת. ואומרך שהוא מכירה לנו שהוא ולמי זה לא היה מותר לאחר הפסח אם נתנדב הגוי לישראל והניתנו לישראל בתורת משכון עם היהת שאלו היה רוצח היה לוקחו והודיעו שהוא מותר והגוי היה מוכרו אחר הפסח⁸. והחלב אשר אמרתי אני הוא החלב אשר זכרתם במלחה אשר נאמר עליו בהמה בחיה אפרוקי מיטפרק. ואמנם חלב דאקליבוסטה נראה שהוא מה שעל הצללים והוא אשר ילקח מהירכים. וכל מה שיצא ממאחר ההלכה הוא ה' חוטין⁹ וגיד הנשה הפנימי והחיצוני.

7. מספר קדושה: ה' מאכלות אסורות פ"ז ה"ז.
8. חיוארה דתומי מתני: לפניו הגי האי תרבעה דתומי מתני.
9. תרבעה דאקליבוסטה: חולין שם. ותני שלפנני תרבעה דקליבוסטה.
10. התלמוד: פסחים י"ב ב'.
11. שכונתי בכל החבור: עי הדרמה למשנה תורה ואגרות בק' ע' 30 במקtab רבוי לר' יוסף ר' יהודה (אגנות הרמב"ם הוציא בגעט א' 50 ואילך. בלאו). ועי מש"כ בלויס במסאי המדעי על הרמב"ם חי"ב ע' 342 ה"ע. 2. 12. קודם הפסח וכור: עי השנת הרוב"ד שם ומנ"ע ומן בישוב דברי דברי.
13. ה' חוטין: ה' מאכלות אסורות פ"ז הי"א.[פ"ז]

>וכל ה< חלב< אשר בצד הבطن, הדבק בסכלים ובעיקרי הירכות, וכל חלב, (אשר) טמון מכל צדדיו ועליו שריר וקדומות טבעים (ו) אינו נראה, עד שיקיע (הבשר) עליו ויצא, הוא מותר¹⁴. זה, שקורין השוחטים הפתילה, אשר קצת הגאנוטים¹⁵ מתרין אותו וקצתם אוסדרין אותה אין זה אשר נתחונתי אני אליו באומרי "כמין שתי פתילות", לפי שאוთה הפתילה נמשכת בסכל וטמונה בכבד והיא לאורך הגוף, אבל לפערם נמצא בקצת הבהמות מקיים פתוחה בהתחלה אותה הפתילה כשיור משקל חזי דרham¹⁶, וזה הפתיה מצד חלב הבطن והוא ולן אוסדר מי שאוסדרו בגלל חיבור התחלתו בחלב הבطن, אף כי יכול טמון בבשר, בהקש מהחמשה חותין האסודים, אף כי הם טמוניים בבשר, מפני שהתחלה מחויבת בחלב הבطن. וזה הקש נכון. אבל מי שמתיר הפתילה, אומר, שאין זה החיבור נמצא בכמה. אבל אני אוסרה. וכותב מטה.¹⁷

14. >וכל ה< חלב וכור: חלב זה אסור, עי שם היינו "חלב שבעיקרי הירכות מבנים חייבין עליו כרת הוא חלב שעיל הכסלים".¹⁸ שם ה'.

15. קצת הגאנוטים: עי סדר הנקרר מן הגאנוטים המובא בעיטור ח'ב ה' הקשר הבשר ובאי' ח'ב ה' איסורי מאכלות ע' 345. פ' 3]. על מושג גאון אצל פ' זה השווה אנורות הרמב"ם, הוצ' בגעט, א, ע' 58, ש' 4, הערת.

16. דרham: השווה W. Hinz, *Islamische Masse u. Gewichte*, ע' 1 וアイיך.

17. פ' צנוגה: ע"ע פרידלנדר וכן § 99.

18. מטה: כי"א מוסף במז"ל.

19. >וכל אל< | שחםaldi ילי אלבטן אללאוק באלאוצר ובאזור אלפלדיין¹⁹ וככל שחם מדפין מן גמי'ע גהאתה ועליה עצל וגשיה טביעה²⁰ לא י תק | עליה וילרג' فهو חלאל והדא לדוי יסמה אלדבאחין אלפתילהaldi בעץ אלגאנוטים יחללה ובעצם יחרמה ליס²¹ והוא אשרתת אנה אלה פי קולי כמיין²² שחתי פתילות/an תלק²³ אלפתילה לי ממתדה²⁴ פי אללאוצרה מדפונה פי אללחם והי עלי טול אלטלחד לכן קד יוגד פי בעץ אלבאהים מוצע מפתח פי אבתראתא תלק אלפתילה קדר צנוגה²⁵ נצף דרham וולך²⁶ אלפתחה مما ילי שחם אלבטן פלולך יחרמה מן יחרמת לאתצאן מבידאה בשוחט אלבטן ואן כאן כלה מדפנן פי אללחם קיאס עלי המשה חוטין אלתי הי חראמ והי כאןת מדפונת פי אללחם לכון מבידאה מתצל בשוחט אלבטן והדא קיאס צחיח לכן אליו יחלל אלפתילה יכול אןليس הדא אלאתצאן מוגוד פי אלבאהימה פאמא אנה פאהרומהא. וכותב משה²⁷.

4. >וכל אל< שחם: כאן מתחיל כי"א: ההשלמה לפי פ' ז' וכל החלב.

5. אלפלדיין: כך בנקודה בכ"א והוא הנכון. כי חלב זה אסור, ראה הערתה 14 לעברית (ויש להשmitt אצל פ' ז' את הנקודה עמ' 75, ש' 15). 6. טביעה: פ' ז' מוסיף ואיבור. 7. ליס: מכון ואילך פ' ז' ר' "וזיא שאמורתי עליה אני מתילות ואני מהאוסר", קלומר בהפק הכוונה.

8. כמיין: נדפס וכן פ' ז' בשאלת כמו.

9. ממתדה: הנוסח מטוקף; כי"א ממתדי. לקיימו לטפי § 15ב.

10. מטה: בך נראה לנטח; כי"א וולך (§ 15ב).

>וכל ה<| חלב¹⁴ אשר בצד הבטן, הדבק בסכלים ובעיקרי היררכות. וכל חלב, (אשר) טמון מכל צדדיו ועליו שريط וקרום טבעים (ו) איןנו נראת, עד שקירע (הבשר) עליו ויצא, הוא מותר¹⁵. זה, שקורין השוחטים הפתילה, אשר קצת הغانונים¹⁶ מתיירין אותו וקצתם אוסרין אותה, אין זה אשר נתכוונתי אני אליו באומרי "כמין שתי פתילות", לפי שאחותה הפתילה נמשכת בכסל וטמונה בבשר והיא לאורך תגב, אבל לפעמים נמצאה בקצת הבהמות מקומות פחותה בהתחלה אותה הפתילה כתשעור משקל חצי דריהם¹⁷, וזה הפחה מצד חלב הבטן הוא ולכן אוסרו מי שאסרו בגלן חיבור החחלתו בחלב הבטן, אף כי כולם טמון בשעה, בהקש מהחמה החיטין האסוריים, אף כי הם טמונהם בבשר, מפני שהחחלתם מחוברת בחלב הבטן. וזה הקש נכון. אבל מי שמתיר הפתילה, אומר, שאין זה החיבור נמצא בבחמתה. אבל אני אוסרתו. וכותב משת.

14. >וכל ה<חלב וכור: חלב זה אסור, עי שם ה"ז יחולב שבעיקרי היררכות מבפנים חייבן עליו קרת הוא החלב שעיל הסכלים".

[שם ה"ז].

15. קצת הغانונים: עי סדר הגורו מן הغانונים המובא בעיטור ח"ב ה' ה' הקשר הבשר וכאי'ח ח"ב ה' איסורי מאכלות עי 345 פ"ג. על מושג גאון אצל פין השווה אגרות הרמב"ם, הוציא בגעש. א. עמ' 58, ש"ר 4, הערת.

17. דרham: השווה W. Hinz, *Islamische Masse u. Gewichte*

10. אנגה: ע"ע פרידלנדר וכן § 9א.

12. משה: כייא מוסיף במז"ל.

5.>וכל אל< | שחם אלויiley אלבטן אללאוק באלאואצ'ר ובאצל אלפלדרין¹⁸ וכל שחם מודפין מן גמי'ע גהאתה ועליה עצל וגשיה טביעה¹⁹ לא יתבין حت' ישך עלייה ויברג فهو חלאל והזא אלדי יסניה אלדבאחוין אלפתילה אלדי בעז אלגאנוטים יחללה ובצעתם יחרמהليس' והוא אלדי אשרת أنا אליה פי קולי כמין²⁰ שני פתילות لأنן חלך²¹ אלפתילה והי ממתדה²² פי אללאצ'ר מדרפונה פי אללהם והי עלי טול אלטהזר לכון קד יוגד פי בעז אלבהאים מוצע מפתחה פי אבתראת חלך אלפתילה קדר צנוגה²³ נצף דורות וולדך²⁴ אלפתה مما ילי שחם אלבטן פלדך יחרמה מן יחרמה לאתצאן מבדאה בשחת אלבטן ואן כאן כלה מרדפון פי אללהם קיאס עלי המשחה חוטין אלתו הי חרם והי כאןת מדרפונה פי אללהם לכון מבדאה מתצל בשחם אלבטן והזא קיאס צחיח לכון אלדי יהלל אלפתילה יכול אן ليس הלא אלאתצאן מוגוד פי אלבהימה פאמא אנה פאחרמה. וכותב משה²⁵.

4. >וכל אל< שחם: כאן מתחילה כי"א: ההשלמה לפי פין וכל החלב.

5. אלפלדרין: כד בណדרה בכיניא והוא הננתן, כי חלב זה אסור, ראה הערת 14 לעברית (ויש להשטייט אצל פין את הנקודה עמי' 57, ש"ז, ש"ז).

6. טביעה: פין מוסיף ואיבר.

7.ليس: מכאן ואילך פין רק "הייא שאמרתי עלייה אני פתילות ואני מהאוסרי". כלומר בהפר הכוונת.

8. כמן: נדפס וכן פין בשאלת כמן.

9. ממתדה: הגוטח מפוקפק, כייא ממתרי. לקימנו לפי § 15ב.

10. חלך: כד נראה לקרואו; כייא דלק ואפשר.

11. וולדך: כד נראה לנפח: כייא וולדך (§ 15ב).